

Cursus ‘Versterken van het zelfregulerend leren van kinderen en jongeren’

Voor wie is deze cursus bedoeld?

Deze cursus is bedoeld voor WO-opgeleide professionals die beogen het schoolse functioneren van kinderen en jongeren te versterken. Het versterken van het schoolse functioneren kan daarbij een doel op zich zijn maar ook onderdeel van het versterken van het psychisch welzijn van een kind of jongere in zijn algemeenheid.

Waar gaat deze cursus over?

Deze cursus rust je toe met evidence-based kennis en handvatten waarmee je het zelfregulerend leren van kinderen en jongeren kunt versterken. Veel problemen met leren en school komen namelijk voort uit een, bij leerlingen, gebrekkig ontwikkeld vermogen om zelfregulerend te leren. **Zelfregulerend leren** houdt in dat een leerling het eigen leren in goede banen kan leiden, kan evalueren, bijsturen en zichzelf weet te motiveren voor het leren. Kunnen leerlingen zelfregulerend leren dan kunnen ze dus ook leren als er niemand in de buurt is die hen vertelt dat ze aan de slag moeten, wat ze moeten doen of hoe ze dat moeten doen.

De coronaperiode heeft duidelijk gemaakt dat veel leerlingen, scholieren en studenten nog niet adequaat zelfregulerend kunnen leren. Denk aan de achterstanden die zijn ontstaan in kennisniveaus en de stress en dalende motivatie die het thuisonderwijs bij menig kind en jongere met zich meebracht. De ervaringen in de coronaperiode laten dan ook zien hoe belangrijk het is om kinderen en jongeren toe te rusten met de vaardigheden die het mogelijk maken om zelfregulerend te leren. Zelfregulerend leren gebeurt aan de hand van 14 leerstrategieën (zie bijlage 1). Leerstrategieën zijn concrete manieren van leren die een leerling bewust kan inzetten om het leren zo soepel mogelijk te laten verlopen. Uit vele onderzoeken (voor een overzicht zie Dijkstra, Bunnik & Krikke, 2021) blijkt dat, naarmate leerlingen leerstrategieën effectiever weten in te zetten en dus beter zelfregulerend leren, ze beter presteren, meer gemotiveerd zijn om te leren en een hoger psychologisch welzijn ervaren. Een adequate beheersing van de 14 leerstrategieën maakt van leerlingen en scholieren effectieve (thuis)studeerders en voorkomt daarmee een heleboel schoolse en emotionele problemen.

De kennis en handvatten kun je in zowel curatieve als preventieve zin inzetten en zowel in de begeleiding van individuele kinderen/jongeren als bij de begeleiding van groepen. Ook kan het geleerde worden ingezet op beleidsniveau wat kan helpen om van organisaties betere en prettiger plekken te maken voor kinderen en jongeren om te leren.

Leerdoelen.

Na afloop van de cursus kan je:

1. Een assessment maken van de kwaliteit van het zelfregulerend vermogen van leerlingen en hiaten daarin kan vaststellen in termen van leerstrategieën.
2. bepalen welke evidence-based techniek ingezet kan worden om een bepaalde leerstrategie bij een leerling te versterken en deze ook daadwerkelijk inzetten.

3. een docent, mentor, leerkracht of bestuur adviseren hoe het zelfregulerend leren bij een leerling of groep leerlingen op evidence-based wijze versterkt kan worden.
4. reflecteren op de eigen kwaliteiten en verbeterpunten als het gaat om het versterken van het zelfregulerend leren van leerlingen.
5. een doorgaande lijn 'zelfregulerend leren' ontwikkelen op macro- meso- en microniveau en implementeren binnen de eigen werkomgeving.
6. met of voor collega's een analyse maken die nodig is om de doorgaande lijn van ontwikkeling van zelfregulerend leren te borgen.

Docenten.

Docenten van de cursus zijn: dr. Pieterneel Dijkstra, Petra Bunnik (Bsc.), Aimee Krikke (Med.). Samen vormen zij Strategie voor Leren. Meer informatie over de docenten kan je vinden op www.strategievoorleren.nl.

Opgeven voor de cursus

Via de website www.strategievoorleren.nl kan je je opgeven voor de cursus. Je kan ook mailen naar petra@strategievoorleren.nl of contact opnemen met 06-42739391.

Tijd en locatie: via Zoom, in vijf dagdelen op 13, 21, en 27 september en 5 en 11 oktober 2021 van 15.30 tot 18.30 uur.

Verplichte literatuur.

- Dijkstra, P. (2021). *Zelfregulerend leren: Effectiever leren met leerstrategieën*. Amsterdam, Boom, plus de kaartenset *Zelfregulerend leren*.
- Lawson, M. J., Vosniadou, S., Van Deur, P., Wyra, M., & Jeffries, D. (2019). Teachers' and students' belief systems about the self-regulation of learning. *Educational Psychology Review*, 31, 223-251.
- Mindset works (n.d.). *You can grow your intelligence*. Zie [https://omsi.edu/sites/default/files/Fixed vs Growth Mindset Handout.pdf](https://omsi.edu/sites/default/files/Fixed%20vs%20Growth%20Mindset%20Handout.pdf)
- Winne, P. H. (2018). Cognition and metacognition within self-regulated learning. In D. H. Schunk & J. A. Greene (Eds.), *Educational psychology handbook series. Handbook of self-regulation of learning and performance* (p. 36–48). Routledge/Taylor & Francis Group.

Kosten: 995 euro inclusief btw. Bij de prijs zit de verplichte literatuur in. Het boek en de kaartenset krijg je voor de start van de cursus thuisgestuurd. De andere materialen worden digitaal ter beschikking gesteld.

Studiebelasting

De cursus vindt plaats via Zoom zodat deze beter past in het vaak drukke rooster van de onderwijsprofessional. Ook wordt op deze manier reistijd bespaard en is uitwisseling van ideeën met cursisten uit het hele land mogelijk. Het geleerde wordt meteen na een cursusdagdeel in de praktijk gebracht aan de hand van huiswerk oefeningen. De opgedane ervaringen worden besproken in het volgende cursusdagdeel. Meer specifiek bestaat de opleiding uit:

- Vijf cursusdagdelen van drie uur, die plaatsvinden op 13, 21, en 27 september en 5 en 11 oktober 2021 van 15.30 tot 18.30 uur. In totaal betreft dit, exclusief pauzes, 14 contacturen in aanwezigheid van de docent.
- 32 uur zelfstudie. De zelfstudie betreft:

- Het lezen van de verplichte literatuur, het gaat om 220 bladzijden literatuur, wat neerkomt op 22 uur.
  - Het uitvoeren van concrete opdrachten (huiswerk) in de praktijk. Dit gebeurt na cursusdagdeel 1, 2, 3 en 4. De uitvoering van de opdrachten en opbrengsten daarvan worden besproken in het cursusdagdeel erna. Dit betreft per keer een tijdsinvestering van 2 uur, dus in totaal 8 uur.
  - Eén keer intervisie van twee uur. Tussen cursusdagdeel 3 en 4 vindt er in groepjes van drie deelnemers, intervisie plaats. Deelnemers bespreken met elkaar complexe casussen uit hun eigen praktijk en komen samen tot voortschrijdende inzichten in hoe het zelfregulerend vermogen in deze casussen kan worden versterkt.
  - Voorbereiden en schrijven toetsverslag: 9 uur
- De totale studiebelasting komt daarmee op 48 uur.

Toetsing

Om het certificaat voor de cursus te ontvangen dien je aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Deelnemen aan alle vijf de cursusdagdelen en intervisie
- Actieve houding tonen tijdens de cursusdagdelen en intervisie
- Uitvoeren van de huiswerkopdrachten
- Eindopdracht afronden met een voldoende.

De eindopdracht bestaat uit twee delen (in totaal circa vijf A4):

- Een kort verslag van een casus van een leerling die problemen ervaart op school. Je analyseert de casus in termen van leerstrategieën en de hiaten daarin, en komt met een voorstel voor het op efficiënte en gerichte wijze versterken van het zelfregulerend leren van de leerling.
- Een adviesrapport op macroniveau dat gericht is op het versterken van het zelfregulerend leren van een groep (kwetsbare) leerlingen.

Bijlage 1. Domeinen van zelfregulerend leren en leerstrategieën

Domein van zelfregulerend leren	Leerstrategieën die invulling geven aan dit domein
<i>Metacognitieve kennis</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Overzien</i> • <i>Jezelf kennen</i>
<i>Metacognitieve vaardigheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vooruitkijken</i> • <i>Bijhouden</i> • <i>Terugkijken</i>
<i>Cognitieve vaardigheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Herhalen</i> • <i>Verdiepen</i> • <i>Structureren</i>
<i>Organisatievaardigheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jezelf organiseren</i> • <i>Omgeving organiseren</i> • <i>Anderen organiseren</i>
<i>Motivatie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jezelf vertrouwen</i> • <i>Het nut zien</i> • <i>Jezelf motiveren</i>

NB. Voor meer informatie zie www.strategievoorleren.nl